

Kompetence- og kvalifikationsmodel

Social- og sundhedsassistenter

Ortopædkirurgisk Afdeling O

Kompetence- og kvalifikationsmodel

For social- og sundhedsassistenter ansat i ortopædkirurgisk
afdeling O,

Odense Universitetshospital

Indledning

Udvikling og forandringer i omverdenen og sundhedsvæsenet medfører vedvarende forandringer og nye krav. Kompetenceudvikling for den enkelte social- og sundhedsassistent er nødvendig, fordi ny viden og nye pleje- og behandlingsmuligheder udvikles og implementeres.

Afdeling O's kompetence- og kvalifikationsmodel er opbygget med en systematisk beskrivelse af relevante kvalifikationer og kompetencer inden for de fem kerneområder:

- Faglig kompetence
- Læringskompetence
- Social kompetence
- Kommunikationskompetence
- Selvledelseskompetence

Initiativer for Sygeplejen i den ortopædkirurgiske afdeling udføres og planlægges med udgangspunkt i OUH's strategiske ramme, patientpyramiden, samt "Strategi for sygeplejen OUH 2020-23".

Den professionelle sygepleje skal finde balancen mellem den evidensbaserede sygepleje, klinisk praksis og det faglige skøn, i samspil med patient og pårørende.

Formålet med at anvende en kompetencemodel for sygeplejen i ortopædkirurgisk afdeling er, at:

- Sikre den bedst mulige kvalitet af kerneopgaven i de enkelte afsnit
- Sikre patienten den bedste oplevelse og det bedste forløb på tværs af afsnit, afdeling og hjem (sektor), samt understøtte patientsikkerheden.
- Motivere det enkelte plejepersonale til at tage medansvar for udvikling og kvalificering af den kliniske sygepleje
- Medvirke til at fremme en positiv og respektfuld samarbejdskultur i afdelingen
- Sætte fokus på det enkelte plejepersonales samlede kompetence-/kvalifikationsniveau og synliggøre et karriereforløb – mulighed for efter- og videreuddannelse
- Ledelsen i afdeling O kan arbejde strategisk med kompetenceudvikling og sikre de nødvendige kompetencer til stede i de enkelte afsnit.
- Skabe overensstemmelse mellem nuværende og kommende krav, som jobbet stiller til plejepersonalet, og de kompetencer plejepersonalet ønsker at videreudvikle.
- Sikre et fundament for lønforhandling ud fra den enkeltes kvalifikationer og kompetencer

Kompetence- og kvalifikationsbegreberne

Kvalifikationer, er nødvendige egenskaber eller forudsætninger, der skal til for at udfylde en stilling og er som sådan ikke kontekstafhængige. Det vil sige, at kvalifikationer er almene og kan følge personen fra opgave til opgave eller job til job.

Det vil med andre ord sige, at du som plejeperson kan have kvalifikationer til at udfylde en bestemt funktion, men ikke nødvendigvis have udviklet kompetencer til at udføre alle opgaver knyttet til funktionen.

Hvor kvalifikationer typisk betegner viden og færdigheder erhvervet via formel uddannelse, er kompetence snarere en beskrivelse af evnen til at handle kompetent i bestemte situationer. Du kan være kvalificeret til et job/en opgave via en bestemt uddannelse, men i praksis kan det vise sig, at det ikke er ensbetydende med, at du også er kompetent til at udføre jobbet/opgaven. Helt kort er kompetencer altså den enkeltes viden, færdigheder og erfaringer omsat til konkret handling – det er det, man gør.

Kompetence er et komplekst begreb. Kompetence er et interaktivt, kontekstafhængigt og kvalitativt begreb, som kan anvendes både på individ, gruppe og organisationsniveau. Kompetence i relation til en given opgave i en given kontekst kan ikke umiddelbart overføres til en anden kontekst (læs: afdeling).

Når man taler om kompetencer, skelnes der mellem *personlige* og *faglige* kompetencer:

- **De personlige kompetencer** er bestemt af dine grundlæggende menneskelige egenskaber, dine holdninger, din selvindsigt og dine erfaringer, og de har indflydelse på, hvordan du tackler og udfører arbejdsopgaver i forskellige sammenhænge - og også hvordan du samarbejder med andre (eksempler: ambitiøs, målrettet, grundig, udadvendt, omstillingsparat, nysgerrig).
- **Faglige kompetencer** har du fået gennem din uddannelse, dine efterfølgende jobs og videreuddannelse (eksempler: problemløse, forholde sig konstruktivt kritisk, overskue komplekse sammenhænge, selvledelse, alt omkring sygeplejefagligheder).

Vurdering af kompetence-/kvalifikationsniveau

Ved MUS vurderes den enkeltes kompetenceniveau i dialog med afdelingssygeplejersken ud fra en model, som beskriver de ovennævnte fem kerneområder. Vi har delt modellen op i 4 niveauer.

Kompetencer og kvalifikationer beskrevet i hvert niveau fordrer, at man besidder alle kompetencer/kvalifikationer fra det foregående niveau. Desuden skelnes specifikt mellem plejepersonale med speciale- eller ressourcepersonsansvar *uden* teoretisk uddannelse og plejepersonale med speciale- eller ressourcepersonsansvar *med* teoretisk uddannelse. Niveauerne benyttes også i forhold til beskrivelse af løntrinsindplacering.

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

For social- og sundhedsassistenter:

Niveau 1 svarer til grundløn.

Niveau 2 svarer til grundløn +

Niveau 3 svarer til grundløn +

Niveau 4 svarer til grundløn +

Indhold i kompetence/kvalifikationsniveauerne er beskrevet mere uddybende i nedenstående skema.

Niveau 1	
Kvalifikationer	Autorisation som social- og sundhedsassistent og nyansat afd. O. Har gennemgået afdeling O's introduktionsforløb Kompetencekort: 1-11 gennemføres i intro-perioden
Profil	Social- og sundhedsassistenten er ny i specialet Er styret af instrukser, retningslinjer; principper og regler. Er novice i specialet og henter vejledning fra erfarne kollegaer.
Kompetencer	Faglig: <ul style="list-style-type: none">• Yder professionel sygepleje til ortopædkirurgiske patienter• Er bevidst om egne kompetencer og søger vejledning ved behov• Udfører, i samarbejde med sygeplejersken, grundlæggende sygeplejeopgaver i de enkelte patientforløb• Vurderer, i samarbejde med sygeplejersken, patientens behov for aktivering/rehabilitering og grundlæggende sygepleje• Inddrager etiske overvejelser med henblik på at sikre en høj kvalitet i den udførte pleje og omsorg• Dokumenterer og rapporterer relevante data, mål og fremadrettede handlinger i den elektroniske patientjournal• Kender OUH's gældende politikker og retningslinjer om patientsikkerhed og utilsigtede hændelser, og arbejder ud fra disse Læring: <ul style="list-style-type: none">• Tager aktivt ansvar for egen læring og er bevidst om egen kompetencer. (dvs. søger supervision og vejledning efter behov).• Medvirker ved vejledning af social- og sundhedsassistentelever og fungerer som sammedags vejleder• Holder sig orienteret om det, der foregår inden for eget praksisfelt• Arbejder med at forbedre egne handlinger i relation til den grundlæggende sygepleje og afsnittets patientforløb• Medvirker ved indsamling af data til vurdering af kvaliteten i udvalgte områder• Deltager i undervisning, temadage og relevante møder

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

Niveau 1	
	<p>Social:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udviser nærvær, respekt og omsorg i samarbejdet med patient, pårørende og øvrige samarbejdspartnere • Kender til at værdier og fordomme har betydning i relationen med patienter, pårørende og samarbejdspartnere • Etablerer, vedligeholder og afslutter relationer til patienter og pårørende med henblik på samarbejdet i patientforløbet • Medvirker til at fremme en respektfuld samarbejdskultur i afsnittet og deltager med egen erfaring i løsning af konflikter <p>Kommunikation:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er åben, nærværende og imødekommende i forhold til relationen med patienter, pårørende og samarbejdspartnere. • Er bevidst og anerkendende i verbal og nonverbal kommunikation og kender afdeling O's kommunikationspolitik • Formulerer sig klart og forståeligt, både mundtligt og skriftligt; dokumenterer med udgangspunkt i den regionale strategi for sygeplejedokumentation. • Har kendskab til afdelingens skriftlige informations materiale. • Kender det faglige sprog og anvender informationsteknologi i relation til eget arbejdsområde <p>Selvledelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tager, i samarbejde med kollegaer, ansvar for planlægning, gennemførelse og opfølgning på eget arbejde inden for afsnittets speciale • Tilrettelægger og udfører tildelte grundlæggende sygeplejeopgaver med udgangspunkt i patienternes behov og ressourcer • Udviser vilje og engagement til at medvirke til forsat udvikling af den grundlæggende sygepleje • Er bevidst om eget ansvars og kompetenceområde • Kan under vejledning agere ved skiftende arbejdsvilkår og i ukendte situationer • Observerer, prioriterer og koordinerer grundlæggende sygeplejeopgaver og opgaver af praktisk og administrativ karakter i relation til afsnittets drift - <i>i samarbejde med kollegaer/patienter og pårørende.</i>

Niveau 2	
Kvalifikationer	<p>Klinisk erfaring i ortopædkirurgisk sygepleje eller relevant klinisk erfaring fra anden afdeling.</p> <p>Har gennemgået kompetencekort: 12 – 22, 24, 26</p>

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

Niveau 2	
Profil	Social- og sundhedsassistenten arbejder mere helhedsorienteret med patientforløbet. Kan arbejde mere selvstændigt.
Kompetencer	<p>Faglig:</p> <ul style="list-style-type: none">• Modtager, plejer, rehabiliterer og udskriver patienter, hvor fokus er patient- og pårørendeinddragelse• Kender OUH's gældende politikker og retningslinjer om patientsikkerhed og utilsigtede hændelser, og arbejder ud fra disse – herunder indberetning af utilsigtede hændelser• Holder sig orienteret og deltager i faglig udvikling inden for den grundlæggende sygepleje• Varetager delegerede assisterende opgaver i relation til akutte og problematiske situationer• Varetager, i samarbejde med sygeplejersken, patientens behov for grundlæggende sygepleje samt aktiverings, rehabiliterings og omsorgsopgaver• Forholder sig kritisk til og reflekterer over konkrete etiske problemstillinger• Dokumenterer systematisk <p>Læring:</p> <ul style="list-style-type: none">• Reflekterer over egen læring og læringsprocesser• Vejleder social- og sundhedsassistentelever, primært i samarbejde med praktikvejleder, afdelingssygeplejersken, den/de kliniske vejledere og øvrige sammedagsvejledere• Kan skelne mellem, hvornår der gives råd, vejledning eller konstruktiv feedback i læringsituationer• Arbejder bevidst og målrettet med at forbedre egne handlinger i relation til den grundlæggende sygepleje og afsnittets patientforløb• Deltager i møder, kurser og temadage og formidler viden fra disse <p>Social:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kender til at værdier og fordomme har betydning i relationen med patienter, pårørende og samarbejdspartnere og viser dette i min adfærd• Etablerer, vedligeholder og afslutter relationer til patienter og pårørende med henblik på tværsektorielt samarbejde i patientforløbet• Medvirker til at fastholde og udvikle et godt samarbejde i afsnittet og indgår konstruktivt i problemløsningen med nærmeste samarbejdspartnere• Er fleksibel og forandringsvillig

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

Niveau 2	
	<p>Kommunikation:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikerer hensigtsmæssigt i forskellige sammenhænge • Er åben, ærlig og nærværende i forhold til patient og pårørende • Har viden om forskellige kommunikationsteorier og kender og benytter afdelingens skriftlige informations materiale • Er anerkendende i verbal og nonverbal kommunikation med andre, med udgangspunkt i afdelingens kommunikationspolitik • Behersker det sygeplejefaglig sprog og anvender informationsteknologi i relation til eget arbejdsområde <p>Selvledelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er bevidst om egne evner og tager ansvar for planlægning, gennemførelse og opfølgning på eget arbejde inden for afsnittets organisering og patientforløb • Udfører selvstændigt tildelte grundlæggende sygeplejeopgaver med udgangspunkt i patienternes behov og ressourcer • Er engageret i udviklingen af den grundlæggende sygepleje • Håndterer egen usikkerhed i ukendte situationer ved at tage bestik af situationen og tage relevant initiativ i forhold til eget arbejdsområde • Agerer hensigtsmæssigt ved skiftende arbejdsvilkår og i ukendte situationer • Observerer, prioriterer og koordinerer grundlæggende sygeplejeopgaver og opgaver af praktisk og administrativ karakter i relation til afsnittets drift

Niveau 3	
Kvalifikationer	Har gennemgået kompetencekort: 23, 25, 27 Dybdegående klinisk erfaring indenfor det ortopædkirurgiske speciale. Teoretisk uddannelse svarende til et modul i akademiuddannelsen, praktikvejlederuddannelsen, kursus for erfarne assistenter eller lignende uddannelse af relevans for fag-specialet.
Profil	Social- og sundhedsassistenten mestrer komplekse opgaver. Arbejder målrettet og kritisk reflekterende. Dokumenteret faglig vedligeholdelse og tager ansvar for at støtte og vejlede kolleger og samarbejdspartnere i specialet.
Kompetencer	Faglig: <ul style="list-style-type: none"> • Modtager, plejer og udskriver patienter med bevidst udgangspunkt i OUH's kodeks om "patienten først" • Medvirker til udvikling af afsnittets sikkerhedsregler med henblik på forebyggelse af utilsigtede hændelser i relation til patienten

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

Niveau 3	
	<ul style="list-style-type: none">• Forholder sig kritisk til den faglige udvikling og kommer med forslag til ændringer inden for den grundlæggende sygepleje• Varetager selvstændigt delegerede sygeplejeopgaver i patientforløb relateret til egne afsnit• Arbejder bevidst med fokus på den rehabiliterende indsats indenfor eksempelvis ernæring, tryksår, mobilisering og udskrivelse og SAMBO• Forholder sig kritisk til og reflekterer - med samarbejdspartnere - over konkrete etiske problemstillinger• Dokumenterer systematisk og forholder sig kritisk til det dokumenterede <p>Læring:</p> <ul style="list-style-type: none">• Forholder sig kritisk og reflekterer over egen læring og læringsprocesser• Varetager selvstændigt funktionen som praktikvejleder for social- og sundhedsassistentelever jvf. gældende funktionsbeskrivelse (LINK til egen)• Giver råd, vejledning eller konstruktiv feedback hensigtsmæssigt og efter behov• Er opmærksom på og tager initiativ til at forbedre kvaliteten inden for eget praksisfelt• Kommer med forslag til afprøvning af nye læringsmetoder inden for eget praksisfelt i eget afsnit. F.eks. overfor nyansatte og elever/studerende.• Formidler faglig viden til samarbejdspartnere <p>Social:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er bevidst om egen faglige og personlige identitet og ressourcer og tager ansvar for egen udvikling af sociale kompetencer• Reflekterer over og forholder sig kritisk til det tværsektorielle samarbejde med henblik på at skabe kvalitet i patientforløbene• Medvirker aktivt til at fremme en respektfuld samarbejdskultur i afsnittet, som inddrager patientens og pårørendes værdier og holdninger.• Sætter præg på og tager medansvar for at fastholde og udvikle et godt samarbejde og et positivt arbejdsklima i afsnittet <p>Kommunikation:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kommunikerer målrettet og hensigtsmæssigt i forskellige sammenhænge og situationer• Fremstår tillidsvækkende og troværdig i kontakten med patienten og pårørende ved at være aktivt tilstede i relationen• Har viden om og benytter sig af forskellige kommunikationsteorier/-former.• Kan understøtte den mundtlige formidling med skriftligt informationsmateriale – og vice versa• Giver og modtager anerkendende feedback med det formål at fremme kvaliteten af grundlæggende sygepleje og arbejdsmiljø i afsnittet

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

Niveau 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vurderer og evaluerer anvendelsen af informationsteknologi i relation til eget arbejdsområde. • Anvender specialets terminologi inden for det kliniske felt og arbejdsfællesskab <p>Selvledelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udstråler omsorgsfuldhed, ansvarlighed, selvmotivation, engagement, selvtillid og handlekompetence • Tager ansvar for planlægning, gennemførelse og opfølgning af egne opgaver • Tager initiativ til og medansvar for, at ny viden inden for eget ansvars og kompetenceområde bliver implementeret og forankret i afsnittet • Håndterer ukendte situationer og tager relevant initiativ i forhold til eget arbejdsområde • Tager initiativ til at påvirke arbejdsvilkår, der er u hensigtsmæssige i forhold til patienter, kollegaers og egen sikkerhed • Arbejder ud fra en forståelse for organisationens muligheder og begrænsninger i forhold til den samfundsmæssige sundhedsstrategi (eks. økonomi, accelererede patientforløb; tværsektorielt samarbejde, driftsopgaver)

Niveau 4	
Kvalifikationer	Dybdegående klinisk erfaring inden for det ortopædkirurgiske speciale. Akademiuddannelse eller tilsvarende uddannelse.
Profil	Arbejder selvreflekterende. Social- og sundhedsassistenten udviser faglig selvledelse, og tager ansvar for udvikling af afdelingens praksis i samarbejde med nærmeste leder.
Kompetencer	<p>Faglig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tager medansvar for, at afdelingens initiativer til opfyldelse af den overordnede Sygeplejestrategi på OUH bliver implementeret og fastholdt • Gør opmærksom på behov for nye instrukser og deltager i udarbejdelsen af disse • Deltager aktivt i faglig udvikling inden for grundlæggende sygepleje og rehabiliterende indsatser samt reflekterer og anvender ny viden i forhold til afdelingens praksis • Varetager selvstændigt tildelte sygeplejeopgaver på tværs i afdelingen/tværsektorielt • Arbejder kreativt med at tilrettelægge sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter i hele (de afsnitsspecifikke) patientforløb • Tager initiativ og bidrager til mono- og tværfaglig drøftelse og afklaring af etiske problemstillinger i afsnittet

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

Niveau 4	
	<ul style="list-style-type: none">• Tager initiativ til og medvirker ved at ændre på uhensigtsmæssige forhold, som påvirker dokumentation <p>Læring:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indgår aktivt i udviklingen af et godt læringsmiljø i afsnittet ved at tage initiativ til, planlægge, gennemføre og evaluere egen læring• Tager initiativ til og deltager i udviklingen af uddannelsesforløb for social- og sundhedsassistentelever• Tager initiativ til og medvirker ved faglig refleksion - tager relevante emner op i forskellige fora.• Deltager i kliniske og pædagogiske udviklingstiltag med baggrund i egen erfaring• Formidler faglig viden til samarbejdspartnere, grupper af patienter og pårørende <p>Social:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tager initiativ samt medvirker til at forbedre samarbejdsrelationer med patienter, pårørende og kollegaer i afsnittet og på tværs af afsnittene• Reflekterer over og arbejder bevidst med at udvikle egen faglige og personlige identitet, herunder værdier og fordomme, som kan have betydning for relationen med patienter, pårørende og kollegaer og samarbejdspartnere• Medvirker til at udvikle og fastholde tværfaglige tiltag, som forbedrer patientens og pårørendes oplevelse af mødet med sygehuset• Deltager i udvikling af det mono- og tværfaglige samarbejde i afdelingen• Bruger viden og erfaringer til at indgå i, skabe og afslutte sociale relationer i "her og nu" situationer og i grupper <p>Kommunikation:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kommunikerer velfunderet og intuitivt med baggrund i stor erfaring inden for det kliniske felt og arbejdsfællesskab• Udstråler ro og overblik i handlinger, således at patient og pårørende føler sig trygge og tillidsfulde i patientforløbet• Anvender bevidst forskellige kommunikationsteorier, samt afdelingens kommunikative redskaber til gavn for patient/pårørende og kollegaer• Reflekterer over egne og andres meninger og holdninger og inddrager dette i dialogen med henblik på at udvikle en fælles praksis• Rutineret bruger af informationsteknologi og anvender det i samarbejde med relevante parter i udvikling af grundlæggende sygepleje <p>Selvledelse:</p> <ul style="list-style-type: none">• Arbejder bevidst med at styrke og udvikle personlige egenskaber, som har betydning for selvledelse f. eks.: kreativitet, mod, vilje og at være visionær• Anvender viden og erfaring til at forholde sig konstruktivt kritisk i nye og ukendte sammenhænge• Tager ansvar for, at iværksætte relevante udviklingsaktiviteter inden for rehabiliterende indsatser i et samarbejde med kollegaer og leder

Kompetence og kvalifikationsmodel afdeling O

Niveau 4	
	<ul style="list-style-type: none">• Tager ansvar for at implementere og fastholde nye initiativer• Tager medansvar for og initiativ til, at udvikle egne kvalifikationer og kompetencer• Tager initiativ til og medansvar for at påvirke forhold af faglig, samarbejds-mæssig og tværorganisatorisk karakter• Arbejder ud fra en dybere forståelse for organisationens muligheder og begrænsninger i forhold til den samfundsmæssige sundhedsstrategi (økonomi, accelererede patientforløb; tværsektorielt samarbejde, driftsopgaver) fx gennem nationale faglige fora .

Reviret Juni 2021 /CMJ & AW

Kompetence niveau	Profil	Kvalifikationer og Kompetencer	Eks. på funktioner
1.	Ny i afdeling O. Er styret af regler og retningslinjer. Er novice i specialet og henter vejledning fra erfarne kollegaer.	Autorisation som social- og sundhedsassistent. Har gennemgået afdeling O's introduktionsforløb Har gennemgået kompetencekort: 1-11	Varetager afdelingens grundlæggende sygeplejefaglige opgaver. Kan varetage særlige funktioner efter aftale med afdelingssygeplejersken
2.	Social- og sundhedsassistenten arbejder mere helhedsorienteret med patientforløbet. Kan arbejde mere selvstændigt.	Klinisk erfaring i ortopædkirurgisk sygepleje eller relevant klinisk erfaring fra anden afdeling. Har gennemgået kompetencekort: 12 – 22, 24, 26	Sammedagsvejleder for elever Daglig kontaktperson for nyansatte Ressourceperson f.eks.: - hygiejne - ernæring
3.	Social- og sundhedsassistenten mestrer komplekse opgaver. Arbejder målrettet og kritisk reflekterende. Dokumenteret faglig vedligeholdelse og tager ansvar for at støtte og vejlede kolleger og samarbejdspartnere i specialet.	Dybdegående klinisk erfaring indenfor det ortopædkirurgiske speciale. Teoretisk uddannelse svarende til et modul i akademiuddannelsen, praktikvejlederuddannelse eller lignende uddannelse af relevans for fag-specialet. Har gennemgået kompetencekort: 23,25,27	Praktikvejleder Ressourceperson f.eks.: - SAMBO - forflytningsinstruktør - tryksår - hygiejne
4.	Arbejder selvreflekterende. Social- og sundhedsassistenten udviser faglig selvledelse, og tager ansvar for udvikling af afdelingens praksis i samarbejde med nærmeste leder.	Dybdegående klinisk erfaring indenfor det ortopædkirurgiske speciale. Akademiuddannelse eller tilsvarende uddannelse.	Praktikvejleder Ressourceperson f.eks.: - specifikke patientforløb - specifikke pleje- eller rehabiliteringsområder